

KUTSESTANDARD

Kohtuarst, tase 8

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kohtuarst, tase 8	8

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Kohtuarstlik ekspertiis	Kohtuarst-ekspert, tase 8
Arstlik kohtutoksikoloogiaekspertiis	Arstlik kohtutoksikoloogiaekspert, tase 8
Kohtuhistoloogiaekspertiis	Kohtuhistoloogiaekspert, tase 8
Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspertiis	Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspert, tase 8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>8. taseme kohtuarst teeb isiku ja surnu kohtuarstlikke ekspertiise või uuringuid, lahanguid ning annab igakülgse, erapooletu ja teaduslikult põhjendatud eksperdiarvamuse. Lisaks sellele tegeleb ta valdkonna arendamise, juhendite ja valdkonda puudutavate seaduste väljatöötamise ning koolitamise ja juhendamise. Kohtuarst, tase 8 töötab iseseisvalt ning vastutab antud eksperdiarvamuse eest ning kaitseb oma arvamust kohtus. Kohtuarst on meeskonna liige, kes juhendab abipersonali ja suhtleb kolleegide ning klientidega.</p> <p>Kohtuarsti kutsealal on järgmised spetsialiseerumised:</p> <p>Kohtuarst-ekspert, kes on läbinud kohtuarstiteaduse eriala residentuuri ja teeb kohtuarstlikke isiku ja surnu ekspertiise, uuringuid ning lahanguid.</p> <p>Arstlik kohtutoksikoloogiaekspert on läbinud kohtuarstiteaduse, laborimeditsiini, farmakoloogia või muu arstliku eriala residentuuri ja saanud väljaõppe toksikoloogia valdkonnas. Ta teeb arstlikke kohtutoksikoloogilisi ekspertiise ja uuringuid.</p> <p>Kohtuhistoloogiaekspert on läbinud kohtuarstiteaduse eriala või patoloogia eriala residentuuri ning saanud väljaõppe histoloogia valdkonnas. Ta teeb kohtuhistoloogilisi uuringuid.</p> <p>Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspert on läbinud kohtuarstiteaduse eriala residentuuri ja saanud väljaõppe meditsiinilise kriminalistika ja/või kohtuantropoloogia valdkonnas. Ta teeb meditsiinilis-kriminalistilisi (kohtuantropoloogilisi) ekspertiise ja uuringuid.</p> <p>Kohtuarsti kutsealal on ka kohtuarst, tase 7 kutse, kes teeb isiku ja surnu kohtuarstlikke ekspertiise ja uuringuid ning annab igakülgse, erapooletu ja teaduslikult põhjendatud eksperdiarvamuse.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Ekspertiiside ja uuringute tegemine</p> <p>1. Ekspertiisi või uuringuga seotud dokumentidega tutvumine, lisamaterjali tellimine.</p>

2. Ekspertiisiks või uuringuks vajaliku informatsiooni sisestamine akti.
3. Ekspertiisi ja/või uuringu läbiviimine.
4. Täiendavate uuringute tegemine/tellimine ja tulemuste interpreteerimine.
5. Ekspertiiside põhjenduse koostamine.
6. Ekspertiiside koostamine, vastates menetleja küsimustele.
7. Tasuliste uuringute tegemine.

A.2.2 Bioloogilise materjali võtmine ekspertiisiks või uuringuks

1. Bioloogilise materjali võtmise vajalikkuse hindamine.
2. Bioloogilise materjali võtmine ja pakendamine.
3. Bioloogilise materjali saatmiseks dokumentatsiooni täitmine.
4. Tulemuste interpreteerimine.

A.2.3 Väljakutsetel osalemine

1. Isiku meditsiiniline läbivaatus.
2. Surnu vaatlus surnu leidmise kohas ja surnu muus asukohas.
3. Esialgse arvamuse andmine menetlejale.

A.2.4 Osalemine kompleks- ja/või komisjonilistes ekspertiisides

1. Kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vajalikkuse hindamine.
2. Menetleja teavitamine, ettepaneku tegemine komisjoni moodustamiseks.
3. Komisjoni liikmete töö koordineerimine.
4. Kompleks- ja/või komisjoniliste ekspertiiside tegemine.
5. Ühise ekspertiiside koostamine.
6. Eriarvamusele jäämise põhjendamine.

A.2.5 Osalemine kohtuistungil

1. Kohtuistungiks valmistumine.
2. Kohtuistungil esinemine.
3. Kirjalik vastamine kohtuistungil esitatud aega või ettevalmistust vajavatele küsimustele.

A.2.6 Enesearendamine ja valdkonna arendamine

1. Enese täiendamine täienduskoolitustel ja erialase kirjandusega.
2. Kohtuarsti eriala arendamine.
3. Ettepanekute tegemine regulatsioonide väljatöötamiseks ja muutmiseks.
4. Osalemine riiklikes ja/või rahvusvahelistes projektides.
5. Ettekannete tegemine riiklikel ja rahvusvahelistel konverentsidel.
6. Teadusartiklite ja/või raamatute publitseerimine.

A.2.7 Koolitamine ja juhendamine

1. Arst-residentide ja ekspertide juhendamine.
2. Eriaste koolituste läbiviimine erinevatele sihtgruppidele.
3. Esinemine lektorina.
4. Bakalaureuse-, magistri- või doktoritööde juhendamine.

Spetsialiseerumisega seotud töösad

Kohtuarstlik ekspertiis

A.2.8 Isiku kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemine

1. Isiku kohtuarstliku, sh günekoloogilise/androloogilise (ka laste) läbivaatuse tegemine.
2. Meditsiiniliste dokumentide läbitöötamine.
3. Vigastuse vastavuse hindamine asitõendile.
4. Tervisekahjustuse hindamine, sh traumamehhanismi ja tekitamise aja määramine.
5. Terviseseisundi hindamine.
6. Meditsiinitöötajate tegevuse hindamine.
7. Kohtuarstliku ekspertiisi valdkonna arendamine.

A.2.9 Surnu kohtuarstliku ekspertiisi ja lahangu tegemine

1. Kohtuarstliku lahangu tegemine.
2. Abipersonali juhendamine.
3. Vigastuse vastavuse hindamine asitõendile.
4. Lahangumaterjali väljalõikamine ja histoloogiliste preparaatide interpreteerimine.
5. Kohtuarstliku diagnoosi vormistamine.
6. Surma põhjuse, surma aja ja tervisekahjustuse tekkemehhanismi määramine.
7. Arstliku surmateatise vormistamine.
8. Kohtuarstliku ekspertiisi valdkonna arendamine.

Arstlik kohtutoksikoloogiaekspertiis

A.2.10 Toksilise aine toime hindamise ekspertiisi ja uuringu tegemine

1. Toksilise aine toime hindamine surnu ekspertiisil või uuringul.
2. Asitõendite kirjeldamine.
3. Toksilise aine toimest tekkinud tervisekahjustuse hindamine isikul.
4. Kohtuarsti konsulteerimine.
5. Arstliku kohtutoksikoloogia valdkonna arendamine.

A.2.11 Narkootiliste ainete suurte ja väikeste koguste hindamine

1. Kohtukeemia ekspertiisiaktide läbitöötamine.
2. Joovet tekitava narkootiliste/psühhotroopsete ainete annuse kindlakstegemine.

A.2.12 Joobe tuvastamine

1. Joobe tuvastamine kliinilise leiu ja /või dokumentide alusel.
2. Alkoholi/narkootilise aine kontsentratsiooni sündmuse hetkele tagasiarvutamine.

Kohtuhistoloogiaekspertiis

A.2.13 Histoloogiliste preparaatide interpreteerimine

1. Histoloogilise uuringu vastuse ja histoloogilise diagnoosi vormistamine.
2. Lisavärvingute valimine.
3. Histoloogialaborantide tegevuse juhendamine, histoloogiliste preparaatide kvaliteedi tagamine.
4. Kohtuarsti konsulteerimine.
5. Histoloogia valdkonna arendamine.

Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspertiis

A.2.14 Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspertiiside ja uuringute tegemine

1. Skeletiluude alusel surnu soo, skeletiluude vanuse, surma aja ja vigastuste tekkemehhanismide kindlaksmääramine.
2. Isiku vanuse määramine.
3. Eksperimentaalne vigastuste tekitamine ja vigastuste rekonstruktsioon traumamehhanismi kindlakstegemiseks.
4. Kohtuarsti konsulteerimine.
5. Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) valdkonna arendamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Kohtuarsti tööaeg on fikseeritud tööaeg, vajadusel osaleb ta isiku või surnu vaatlusel väljaspool tööaega. Töö on pingeline ja nõuab vaimset pingutust. Tööülesannete täitmisel puutub ta kokku bioloogilise ja keemilise ohuga. Kohtuarst töötab sisetingimustes, vajadusel uuritava asukohas (nt kinnipidamisasutus, meditsiinasutus, välitingimustes).

A.4 Töövahendid

Kohtuarst kasutab oma töös meditsiinilisi erivahendeid ja isiku kaitsevahendeid vastavalt spetsialiseerumisele, IKT-vahendeid ja tarkvara vastavalt spetsialiseerumisele.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Kohtuarsti töös on vajalikud ausus, objektiivsus, korrektsus, stressitaluvus, koostöö- ja vastutusvõime, hea analüüsi- ja otsustusvõime ning iseseisvus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Kohtuarst, tase 8 on läbinud arstiteaduse õppekava ning omab vastavat diplomit, on läbinud residentuuri vastavalt spetsialiseerumisele:
kohtuarst-ekspert – kohtuarstiteadus;
arstlik kohtutoksikoloogiaekspert – kohtuarstiteadus, laborimediitsiin, farmakoloogia või muu arstlik eriala, väljaõpe toksikoloogia valdkonnas;
kohtuhistoloogiaekspert – kohtuarstiteadus või patoloogia, väljaõpe histoloogia valdkonnas;
meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspert – kohtuarstiteadus, väljaõpe meditsiinilise kriminalistika ja/või kohtuantropoloogia valdkonnas.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Kohtuarst, kohtuarst-ekspert, arst-toksikoloog, histoloog, patoloog, meditsiinilise kriminalistika ekspert (kohtuantropoloog).

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kohtuarst, tase 8 kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid järgnevalt:
kõigile on kohustuslikud kompetentsid B.2.1 – B.2.7 ja läbiv kompetents B.2.15 ning spetsialiseerumisega seotud kompetentside hulgast tuleb valida vähemalt üks spetsialiseerumine:
kohtuarst-ekspert, kompetentsid B.2.8 ja B.2.9;
arstlik kohtutoksikoloogiaekspert, kompetentsid B.2.10 – B.2.12;
kohtuhistoloogiaekspert, kompetents B.2.13;
meditsiinilise kriminalistika ekspert, kompetents B.2.14.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Ekspertiiside ja uuringute tegemine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tutvub ekspertiisimäärusega/uuringu saatekirjaga ja muude ekspertiisiks/uuringuks esitatud materjalidega; tutvub visuaalselt ekspertiisi või uuringu objektiga; kontrollib ekspertiisi-/uuringumaterjalide ja saatedokumentide omavahelist vastavust; vastuolude või puudujääkide ilmnemisel taotleb materjalide täiendamist/parandamist; tellib lisamaterjali vastavalt vajadusele või suhtleb menetlejaga täiendava teabe/materjalide saamiseks; 2. sisestab ekspertiisiks või uuringuks vajaliku informatsiooni akti vastavalt õigusaktidele ja juhenditele; 3. teeb keeruka kohtuarstliku ekspertiisi ja/või uuringu vastavalt juhenditele ja õigusaktidele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; 4. teeb või tellib täiendava uuringu, lähtudes juhenditest; vastavalt täiendavate uuringute vastustele interpreteerib tulemused; 5. koostab eksperdiarvamuse põhjenduse, tuginedes lähteandmetele, uuringute kirjeldusele, esitatud materjalidele, õigusaktidele ja/või rahvusvahelisele praktikale; 6. koostab oma eriteadmistest lähtuvalt erapooletu eksperdiarvamuse/uuringuvastuse, vastates menetleja küsimustele; 7. teeb uuringu vastavalt juhenditele ja õigusaktidele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; koostab oma eriteadmistest lähtuvalt erapooletu uuringuvastuse. 	
B.2.2 Bioloogilise materjali võtmine ekspertiisiks või uuringuks	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hindab ekspertiisiks või uuringuks bioloogilise materjali võtmise vajalikkust/võimalikkust, arvestades eesmärki, kasutades kinnitatud meetodikat; töötab välja uusi meetodeid bioloogilise materjali võtmiseks; 	

2. võtab ekspertiisiks või uuringuks vajaliku bioloogilise materjali vastavalt juhenditele; tagab materjali pakendamise vastavalt juhenditele, tagades selle säilimise vastavalt transportimise viisile; kasutab materjali võtmiseks ja pakendamiseks ettenähtud vahendeid; juhendab/õpetab kohtuarste bioloogilise materjali võtmise meetodite kasutamisel;
3. täidab bioloogilise materjali saatmiseks vajaliku dokumentatsiooni vastavalt juhenditele;
4. vastavalt uuringute vastustele interpreteerib tulemusel; vajadusel leiab lisainfot kirjandusest; kasutab tulemust ekspertiisi/uuringu tegemisel.

B.2.3 Väljakutsetel osalemine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. teeb isiku meditsiinilise läbivaatuse vastavalt õigusaktidele, arvestades toimunud sündmust ja kasutades selleks ettenähtud vahendeid; vajadusel võtab analüüsiks bioloogilised materjalid; fikseerib tulemuse kokkulepitud korras;
2. teeb surnu vaatluse surnu leidmise kohas või muus surnu asukohas vastavalt juhendile, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; vajadusel võtab analüüsiks bioloogilised materjalid;
3. annab menetlejale esialgse arvamuse, tuginedes objektiivse leiu ja vaatluse tulemustele; konsulteerib menetlejat sündmusepõhiselt.

B.2.4 Osalemine kompleks- ja/või komisjonilistes ekspertiisides

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. ekspertiisimääruse ja saadetud materjalide läbitöötamisel hindab kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vajalikkust, tuginedes lähteandmetele ja olemasolevale ekspertiisimaterjalile;
2. teavitab kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vajalikkusest menetlejat; teeb menetlejale ettepaneku komisjoni moodustamiseks, arvestades ekspertiisiks vajaminevat kompetentsi ja pädevust;
3. koordineerib komisjoni liikmete tööd: kutsub vajadusel komisjoni kokku, teeb kokkuvõtte olemasolevatest ekspertiisimaterjalidest, informeerib menetlejat täiendavate materjalide vajalikkusest jne; järgib ajakava;
4. teeb kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vastavalt juhenditele ja õigusaktidele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid ning arvestades rahvusvahelist praktikat;
5. valmistab ette ühise eksperdiarvamuse ning kooskõlastab selle komisjoni liikmetega;
6. eriarvamusele jäädes põhjendab teistele ekspertidele oma arvamust ja erimeelsuse püsimisel koostab eraldi eksperdiarvamuse, milles põhjendab oma arvamuse lahknevust.

B.2.5 Osalemine kohtuistungil

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. töötab läbi ekspertiisi-/uuringumaterjalid; valmistub kohtuistungiks, tutvub erialase kirjandusega; komisjoniliste ekspertiiside puhul esindab kokkuleppel komisjoni eksperdiarvamust;
2. ilmub kohtu kutsel kohtusse; vastab menetlusosaliste ja kohtu poolt esitatud ekspertiisiakti sisu selgitavatele küsimustele; annab talle esitatud küsimustes teaduslikult põhjendatud arvamuse; väljendub selgelt ning oskab esile tuua olulise;
3. vastab esitatud küsimustele kirjalikult; põhjendab küsimustele vastamiseks vajalikku lisaega; vajadusel taotleb täiendava ekspertiisi määramist.

B.2.6 Enesearendamine ja valdkonna arendamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. täiendab ennast täienduskoolitustel ja hoiab ennast kursis rahvusvahelise erialase kirjandusega; tutvustab koolitusmaterjale kolleegidele ja jagab kolleegidega uuemat erialast teavet; teeb koolitustel ettekandeid, kasutades mh täienduskoolitustel ning erialasest kirjandusest omandatud;
2. kontrollib kohtuarsti erialaga seotud töö kvaliteeti vastava komisjoni liikme või juhina, koostades kvaliteedikontrolli ülesandeid; tutvustab ning selgitab kohtuarsti tööd meedias; osaleb eriala arendamise ja erialaga seotud komisjonide töös riiklikul ja/või rahvusvahelisel tasandil; koostab vastavalt eriala arengule valdkonna töö juhendeid; hindab juhendite kaasajastamise vajadust ning teeb ettepanekuid paranduste sisseviimiseks;
3. analüüsib ekspertiisi valdkonda reguleerivate juhendite ja õigusaktide kitsaskohti ja teeb ettepanekuid parenduste tegemiseks või uute regulatsioonide väljatöötamiseks;
4. projektide olemasolul osaleb riiklikes või rahvusvahelistes projektides ja/või juhib projekte või osaleb projekti juhtrühmas;
5. teeb riiklikel ja rahvusvahelistel konverentsidel erinevas vormis erialaseid ettekandeid;
6. avaldab erialaseid teadusartikleid ja/või raamatu peatükke või monograafiaid.

B.2.7 Koolitamine ja juhendamine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. juhendab residentide olemasolul arst-residente erialases väljaõppes ja eksperte taasväljaõppes; koostab taasväljaõppekava; 2. osaleb ekspertiisivaldkonna koolitusvajaduse hindamisel; koostab koolitusmaterjale, arvestades koolituse sisu ja eesmärgi ning sihtrühma vajadusi; viib sõltuvalt eesmärgist läbi eriala tutvustavaid koolitusi erinevatele sihtgruppidele; analüüsib koolitusel saadud tagasisidet, arvestab sellega edaspidi; 3. teeb oma erialaga seotud teemadel ettekandeid ning esineb arstidele, menetlejatele ja teistele; viib läbi praktilisi koolitusi/infopäevi/seminare koostööpartneritele; 4. juhendab võimalusel üliõpilasi bakalaureuse-, magistri- või doktori õppeastmes. 	

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENSIID

Kutse taotlemisel tuleb spetsialiseerumisega seotud kompetentside hulgast valida vähemalt üks spetsialiseerumine:

- kohtuarst-ekspert, kompetentsid B.2.8 ja B.2.9;
- arstlik kohtutoksikoloogiaekspert, kompetentsid B.2.10 – B.2.12;
- kohtuhistoloogiaekspert, kompetents B.2.13;
- meditsiinilise kriminalistika ekspert, kompetents B.2.14.

Kohtuarstlik ekspertiis	
B.2.8 Isiku kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. teeb isiku kohtuarstliku, sh günekoloogilise/androloogilise läbivaatuse vastavalt juhenditele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; dokumenteerib andmed vastavalt juhenditele; 2. töötab läbi isiku kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemiseks esitatud meditsiinilise dokumentatsiooni; konsulteerib vajadusel teiste meditsiinieriala spetsialistidega; 3. hindab vigastuse morfoloogiliste tunnuste vastavust asitõendi omadustele; vajadusel tagab asitõendi pakendamise ja uuringuteks edastamise vastavalt juhendile; 4. hindab tervisekahjustuse olemasolu, tekkimise viisi, vajadusel tervisekahjustuse seost terviseseisundiga, eluohtlikkust/kestust jm ning määrab tervisekahjustuse tekitamise aja, tuginedes erialastele ja meditsiinilistele teadmistele ning lähtudes isiku läbivaatusest ja/või olemasolevatest meditsiinilistest dokumentidest; 5. hindab isiku terviseseisundit lähtuvalt isiku läbivaatusest ja/või olemasolevatest meditsiinilistest dokumentidest; annab hinnangu isiku terviseseisundi, sh võimelisuse kohta kanda karistust; teeb keerukaid ekspertiise, kaasates vajadusel teiste arstlike erialade spetsialiste; 6. hindab meditsiinitöötajate tegevust, lähtudes meditsiinilistest dokumentidest ja/või isiku läbivaatusest, Eesti ja rahvusvahelistest ravijuhenditest ja üldisest heast meditsiinitavast; 7. töötab välja/rakendab uusi uuringute meetodeid; teeb ettepanekuid vajalike töövahendite uuendamiseks ja kaasajastamiseks, annab sisendi spetsifikatsioonide koostamiseks; korraldab kohtuarstliku ekspertiisi valdkonna koolitusi. 	
B.2.9 Surnu kohtuarstliku ekspertiisi ja lahangu tegemine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. teeb surnu kohtuarstliku lahangu vastavalt juhenditele; dokumenteerib andmed vastavalt juhenditele; 2. juhendab ja kontrollib abipersonali tööd; korraldab ekspertiisiks või lahanguks vajaliku bioloogilise materjali võtmise vastavalt juhenditele; 3. hindab vigastuse morfoloogiliste tunnuste vastavust asitõendi omadustele; vajadusel tagab asitõendi pakendamise ja uuringuteks edastamise vastavalt juhendile; 4. võtab koetükid histoloogiliseks uuringuks; kirjeldab histoloogilisi muutusi ja interpreteerib tulemusi; 5. vormistab kohtuarstliku diagnoosi vastavalt juhenditele, tuginedes erialastele ja meditsiinilistele teadmistele; kasutab rahvusvahelist haiguste klassifikaatorit; 6. määrab surma põhjuse, vajadusel hindab tervisekahjustuse olemasolu, tuginedes lähteandmetele, lahanguleiuule, uuringutele, ekspertiisimaterjalidele ning juhenditele; 7. vormistab nõuetekohase arstliku surma põhjuse teatise; 	

8. töötab välja/rakendab uusi uuringute meetodeid; teeb ettepanekuid vajalike töövahendite uuendamiseks ja kaasajastamiseks, annab sisendi spetsifikatsioonide koostamiseks; korraldab kohtuarstliku ekspertiisi valdkonna koolitusi.

Arstlik kohtutoksikoloogiaekspertiis	
B.2.10 Toksilise aine toime hindamise ekspertiisi ja uuringu tegemine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. hindab toksilise aine põhjuslikku seost surmaga toksikoloogia labori tulemuste ja lahanguleidude alusel; võimalusel arvutab surma põhjustanud toksilise aine annused, arvestades toksilise aine kontsentratsioone bioloogilises materjalis ja surnu eripärasid; mürgistuste kahtlusel osaleb võimalusel koos kohtuarstiga lahangu tegemisel; erijuhtudel otsib võimalusi määrata bioloogilisest materjalist toksilist ainet väljaspool oma asutuse laborit;</p> <p>2. kirjeldab isikul või surnuga kaasas olevat võimalikku toksilist toimet põhjustavat asitõendit ning vajadusel saadab aine laborisse uuringuteks vastavalt juhenditele; hindab tervisekahjustuse tekke võimalikkust, lähtudes toksiliste ainete riskianalüüsist;</p> <p>3. hindab vastavalt juhenditele isiku toksilisest aine põhjustatud tervisekahjustust, lähtudes isiku anamneesist, läbivaatusest ja meditsiinidokumentatsioonist; kirjeldab toksilise aine toimet ja toime kestust lähtuvalt toksilise aine toimemehhanismist ja manustamisviisist; osaleb meditsiinitöötajate tegevuse õigsuse hindamise komisjoni töös, lähtudes meditsiinilistest dokumentidest ja/või isiku läbivaatusest, Eesti ja rahvusvahelistest ravijuhenditest ja üldisest heast meditsiinitavast;</p> <p>4. konsulteerib kohtuarsti aine toksilisuse, toimemehhanismi, manustamisviiside ning toksilise annuse osas, viidates vajadusel erialasele kirjandusele; nõustab proovimaterjalide võtmist toksilise aine uuringuks;</p> <p>5. töötab välja/rakendab valdkonnas uusi uuringute meetodeid; teeb ettepanekuid vajalike töövahendite uuendamiseks ja kaasajastamiseks, annab sisendi spetsifikatsioonide koostamiseks; korraldab arstliku kohtutoksikoloogia valdkonna koolitusi kohtuarstidele.</p>	
B.2.11 Narkootiliste ainete suurte ja väikeste koguste hindamine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. töötab läbi kohtukeemia narkootiliste ainete ekspertiisiaktid; küsib vajadusel kohtukeemia eksperdilt ekspertiisi läbiviimiseks vajalikke sündmuspõhiseid lisaandmeid;</p> <p>2. teeb kindlaks joovet tekitavate narkootiliste või psühhotroopsete ainete ühekordsed annused, lähtudes erialase kirjanduse andmetest; arvutab narkootilistest või psühhotroopsetest ainetest kümnele inimesele joovet põhjustavad annused, lähtudes ühekordsest annusest; kirjeldab uute narkootiliste ainete toimeid ja manustamisviise; analüüsib uute narkootiliste ainete levikut/esinemist ja nende mõju inimorganismile; teeb kokkuvõtteid/ülevaateid narkootiliste ainete toimetest ning suurtest ja väikestest kogustest.</p>	
B.2.12 Joobe tuvastamine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. tuvastab narkootilisest või psühhotroopsest aine tingitud joovet/häirunud terviseseisundit isikul vastavalt juhenditele; teeb dokumentide alusel ekspertiise, tuvastamaks joovet narkootilisest või psühhotroopsest aine; interpreteerib alkoholi metaboliitide analüüsi tulemust;</p> <p>2. arvutab vere alkoholi/narkootilise või psühhotroopse aine kontsentratsiooni tagasi sündmuse hetkele, kasutades menetluse käigus fikseeritud andmeid.</p>	

Kohtuhistoloogiaekspertiis	
B.2.13 Histoloogiliste preparaate interpreteerimine	EKR tase 8
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. kirjeldab histoloogilist leidu ja vormistab nõuetekohase histoloogilise diagnoosi;</p> <p>2. hindab lisavärvingute tegemise vajadust, arvestades surma põhjust, vigastuse olemasolu ja tekkeaega ja histoloogilist leidu; valib vajadusel diagnoosi täpsustamiseks sobiva lisavärvingu, konsulteerides lahangu teinud kohtuarstiga;</p> <p>3. juhendab ja kontrollib histoloogialabori personali histoloogiliste preparaate tegemisel;</p> <p>4. vajadusel konsulteerib kohtuarsti histoloogilise leiu diagnoosimisel;</p>	

5. töötab välja/rakendab uusi histoloogiliste uuringute meetodeid; teeb ettepanekuid vajalike aparaatide uuendamiseks ja kaasajastamiseks, annab sisendi spetsifikatsioonide koostamiseks; korraldab kohtuhistoloogiaalaseid koolitusi kohtuarstidele.

Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspertiis

B.2.14 Meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) ekspertiiside ja uuringute tegemine **EKR tase 8**

Tegevusnäitajad:

1. teeb luude/objektide vaatluse, kirjeldab ja fotografeerib need; teeb kindlaks luude liigilise kuuluvuse ja luude kuuluvuse inimesele; võimalusel teeb kindlaks surnu või luude sookuluvuse ja vanuse, kasutades visuaalset vaatlust, antropoloogilisi mõõtmisi jm uurimismeetodeid; kirjeldab surnu/luude eritunnuseid, võtab võrdlusmaterjali surnu identifitseerimiseks; võimalusel võrdleb luude morfoloogilisi iseärasusi isiku fotodega;
2. teeb isiku läbivaatuse, kaasates teiste meditsiinierialade spetsialiste; hindab radioloogiliste ja vajadusel teiste meditsiiniliste uuringute tulemusi ning teeb otsuse isiku oletatava vanuse kohta;
3. teeb kindlaks traumamehhanismi, võrdleb vigastusi inimese riietel ja kehal; vajadusel tekitab ise oletatava esemega võrdlevaid vigastusi riietele või muule materjalile; võimalusel teeb kindlaks vigastuse tekitanud eseme;
4. tutvub kohtuarsti lahangu/expertiisiaktiga ja konsulteerib kohtuarsti võimaliku vigastust tekitanud eseme ja/või vigastuste tekkemehhanismi osas, tuginedes erialastele ja üldmeditsiinilistele teadmistele;
5. töötab välja/rakendab uusi uuringute meetodeid; teeb ettepanekuid vajalike töövahendite uuendamiseks ja kaasajastamiseks, annab sisendi spetsifikatsioonide koostamiseks; korraldab meditsiinilise kriminalistika (kohtuantropoloogia) valdkonna koolitusi kohtuarstidele.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.15 Kohtuarst, tase 8 kutset läbiv kompetents **EKR tase 8**

Tegevusnäitajad:

1. kasutab eesti keelt tööks vajalikul tasemel ja inglise keelt tasemel B2 (vt lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused);
2. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades (v.a 2.3), Sisulooma ja Turvalisus (vt lisa 2 Digioskused) ning erialast tarkvara;
3. hoiab end kursis ekspertiisi puudutavate seaduste ja määrustega, järgib ekspertiiside tegemisel seadusandlust; järgib konfidentsiaalsuse nõudeid seadustest lähtuvalt;
4. järgib oma töös EKEI eetika põhimõtteid ning arsti eetikat.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	26-31102023-1.12/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Heldi Kase, Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi Lääne-Eesti kohtuarstlik ekspertiisiosakond, Eesti Kohtuarstide Selts Krista Reinek, Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi arendus- ja personalitalitus Merike Rump, Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi kvaliteeditalitus Mailis Tõnisson, Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi Lõuna-Eesti kohtuarstlik ekspertiisiosakond Marika Väli, Tartu Ülikooli bio- ja siirdemeditsiini instituut, patoloogilise anatoomia ja kohtuarstiteaduse osakond
3. Kutsestandardi kinnitaja	Vara- ja Isikukaitse Kutsenõukogu

4. Kutsenõukogu otsuse number	28
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	31.10.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2025
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2212 Eriarstid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Forensic Medical Doctor, EstQF Level 8
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digioskused	